

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 20.10.2003 60. vuosikerta Numero 3 Sivu 4

Emolehmät tuottamaan lisää pihvilihaa

Sinikka Hassinen, A-tuottajat Oy

Emolehmätuotanto on lupaava vaihtoehto kotieläintiloille. Emojen määrää lisäämällä voidaan torjua naudanlihan tuotannon supistumista. Samalla suomalainen kuluttaja saa korkealaatuista, suomalaista naudanlihaa. Tuotannossa on silti vielä opittavaa sekä tiloilla että koko naudanlihaketjussa.

Emolehmätuotanto on aloitettu viimeisen kahden vuoden aikana kymmenillä tiloilla. Vielä useampi yrittäjä on lisännyt emojen määrää tilallaan. Uusissa ja laajentavissa yrityksissä on 30–60 emolehmää, mutta suunnitteilla on jopa 100 lehmän karjoja. Karjakoko siis kaksin–nelinkertaistuu nykyisestä, keskimäärin 16 lehmästä.

Niin tuotantoa aloittavan kuin laajentavankin yrittäjän on pystyttävä määrittelemään tilansa emolehmätuotannon liikeidea: Mitä, miten ja kenelle tuotan? Tätä ideaa toteutetaan järjestelmällisesti ja mitataan tulokset. Näin yrittäjä saa parhaan tuloksen.

Erikoistumista tai yhdistelmätuotantoa

Yrittäjän työ järkeistyy sekä rehustus ja rakennuskanta yksinkertaistuvat, jos tilalla erikoistutaan vieroitettujen pihvivasikoiden tuotantoon. Vasikkatuotanto myös mahdollistaa suuremman emomäärän ja järkevän yksikkökoon rajallisella peltoalalla. Tavoitteena on, että vuodessa syntyy vähintään yksi vieroitettu vasikka emoa kohti.

Yhdistelmätuotannossa yrittäjän on hallittava vasikan tuottamisen lisäksi nuoren naudan teuraskasvatus. Tulos mitataan tuotettuna lihamääränä emolehmää kohti vuodessa sekä teuraseläinten ruhon lihakkuutena ja rasvaisuutena. Eläinten nettokasvu ja ruhon paino siis ratkaisevat.

Kun tila keskittyy lihantuotantoeläimiin, kannattaa eläimet risteyttää järjestelmällisesti. Yksinkertaisinta on terminaaliristeytys, jossa emot ovat puhtasrotuisia ja sonni toista rotua. Risteytysemoissa yhdistyvät eri rotujen ominaisuudet, esimerkiksi karkearehun käytössä ja maidontuotannossa. Sonnin laadusta ei tule koskaan tinkiä, koska teurasjälkeläisten nopea kasvu ja lihakkuus ovat aina tärkeitä ominaisuuksia.

Eläinten käsiteltävyys tärkeää

Karjakoon kasvaessa korostuu eläinten käsiteltävyys. Eläimiä on pystyttävä ryhmittelemään ja hoitamaan ryhminä ilman,

että työ lisääntyy hallitsemattomasti. Tällöin siirrettävät tai kiinteät käsittelytilat varmistavat sen, että kaikki tarvittavat toimenpiteet voidaan hoitaa ajallaan ja eläimet pysyvät tuotantokunnossa.

Emojen ruokinnassa ovat kallisarvoisia tuottavan laitumen halvat rehuyksiköt. Harvalla tilalla on kuitenkin riittävästi laidunalueita talouskeskuksen ympärillä. Laitumet voivatkin olla kauempana, kun eläimillä on syötävää ja aidat kunnossa. Aitaustekniikkaa ja -välineitä täytyy silti vielä kehittää, jotta eläinten ryhmittely ja laidunkierto saadaan toteutettua kohtuullisella työmäärällä.

Tarpeen olisivat myös nykyaikaiset työkalut emolehmätilan tuotannon hallintaan. Suurilla eläinmäärillä on nimittäin mahdotonta suunnitella näppituntumalta tuotantoa vuodeksi tai viikoksi eteenpäin. Myös tulosten mittaaminen on vaikeaa.

Markkinoilla tilaa pihvilihalle

Suomalaiselle pihvilihalle on kysyntää markkinoilla, kun pystymme tuottamaan tasaista laatua mahdollisimman tasaisesti ympäri vuoden.

Emolehmien tuotantoa voidaan lisätä Suomessa. Vuonna 2000 emolehmäpalkkioita haettiin yhteensä 27 000 lehmälle ja hieholle. Niiden määrä alkoi lisääntyä jo viime vuonna, sillä palkkioita haettiin yhteensä 33 000 eläimelle.

Emolehmätuotanto tarjoaa kilpailukykyisen vaihtoehdon esimerkiksi maidontuotannosta luopuvalle yrittäjälle, koska naudan loppukasvatukseen ei ole tällä hetkellä tarjolla välitysvasikoita. Liharotuisella vasikka-aineksella on hyvä kysyntä, ja vasikkatuotanto tarjoaa yrittäjälle toimeentulon järkevällä työmäärällä.

Emolehmätuotantoon vaikuttavat luonnollisesti myös poliittiset päätökset. CAP-uudistuksen ratkaisut ja kotimaisen tuen jatko ratkeavat lähimmän vuoden kuluessa. Tärkeintä tässä vaiheessa on se, että emolehmätuotannon turvaamiseen löytyy poliittista tahtoa.

Rakentamiseen ja eläinaineksen hankintaan tarkoitetut investointituet ovat nykyisessä muodossa käytettävissä kuluvan rahastokauden loppuun eli pari vuotta. Niinpä juuri nyt kannattaa suunnitella oman yrityksen kehittämistä. Lupien ja päätösten saaminen kestävät kauan, joten ne on syytä laittaa vireille nyt heti. Kun päätökset aikanaan tulevat, on yrittäjällä silloin vielä aikaa ratkaista investoinnin toteutus.

Lisätietoja: sinikka.hassinen@a-tuottajat.fi